

Gazeta Hajnowska

Styczeń
2020
numer 1 (73)

bezpłatny dodatek
do „Więści Podlaskich”

Świąteczna atmosfera na I Jarmarku Bożonarodzeniowym w Hajnówce

W niedzielę 15 grudnia w świątecznej stolicy Regionu Puszczy Białowieskiej panował szczególny przedświąteczny klimat. Skwer im. plut. Bierwiaczonek w Hajnówce ożył za sprawą wspaniałych, pięknie przystrojonych stoisk i muzycznych akcentów! Wiele lokalnych podmiotów z regionu pokazało swój potencjał, jaki ma na Święta Bożego Narodzenia. Pięknie prezentowały się świąteczne dekoracje, wspaniale wybrzmiewały kolędy i pastorałki. Zainteresowanie jarmarkiem kupujących i odwiedzających przerosło oczekiwania organizatorów.

Wydarzenie to pokazało także, jak można ożywić hajnowskie przestrzenie publiczne i je zrewitalizować, czyli społecznie zagospodarować poprzez organizację tego typu inicjatyw. Oto skwer zyskał nową funkcję. Realizacja tej inicjatywy pokazała także, jak duża jest siła potencjału mieszkańców naszego regionu – i wystawców, i grup wokalnych i organizatorów. Tylko dzięki tym wszystkim, którzy włączyli się w to działanie było to możliwe.

Stowarzyszenie PUSZCZYKÓW GŁOS –

dziękujemy i liczymy na kolejne wspólne realizacje w Hajnówce.

Magdalena Chirko

System pomiaru czystości powietrza

W dniu 19 grudnia 2019 roku utworzono system pomiaru zanieczyszczeń powietrza w mieście Hajnówka, składający się z 5 szt. czujników pomiaru jakości powietrza wraz z dostępem do aplikacji mobilnej umożliwiającej informowanie mieszkańców o wynikach pomiarów na stronie www.hajnówka.pl w ramach zadania pn. „Stacja pomiaru zanieczyszczeń powietrza”.

Miejsca montażu czujników:

1. ul. Marmurowa
2. ul. Tamary Sołowiec
3. ul. Działowa

4. ul. Mikołaja Reja
5. ul. Aleksego Zina

Zadanie zrealizowano w ramach projektu pn. „Poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Hajnówka” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 w ramach: Osi Priorytetowej V. Gospodarka niskoemisyjna, Działania 5.4 Strategie niskoemisyjne, Poddziałania 5.4.1 Strategie niskoemisyjne z wyłączeniem BOF. **Dariusz Gorustowicz**

Prace na drogach powiatowych

W trosce o szeroko rozumiany rozwój regionu we wszystkich dziedzinach życia i bezpieczeństwa ruchu drogowego, samorząd powiatu hajnowskiego inicjuje działania budowy i przebudowy dróg powiatowych, aktywnie współpracuje z samorządami gminnymi w tym zakresie jak też zabiega o wsparcie z zewnątrz.

W zakresie modernizacji infrastruktury technicznej, 2019 rok Powiat Hajnowski zakończył na inwestycyjnym plusie. Wspólnym wysiłkiem Zarządu Powiatu Hajnowskiego ze Starostą Hajnowskim Andrzejem Skiepką jako Przewodniczącym oraz Zarządu Dróg Powiatowych na czele z Dyrektorem Mikołajem Janowskim, udało się pozyskać kolejne fundusze dla rozwoju samorządu. Efekty są już widoczne – z początkiem listopada 2019 r. dokonano odbioru dwóch inwestycji – przebudowy odcinka drogi powiatowej nr 1602B w Czyżach oraz remontu odcinka drogi powiatowej nr 1628B w miejscowości Kutowa.

Inwestycje drogowe

Przypomnijmy – wartość inwestycji w miejscowości Czyże to 1 251 827,49 zł, w tym: w ramach Fundusz Dróg Samorządowych – nabór z 2018 r., otrzymano dofinansowanie na poziomie 50% w wysokości 615 458,74; wkład własny Powiatu Hajnowskiego to 321 155,56 zł, zaś 315 213,19 zł to środki z budżetu gminy Czyże. Zakres prac na drodze powiatowej nr 1602B ulicy w miejscowości Czyże dotyczył przebudowy odcinka ulicy o długości 260,81 mb. Przebudowa polegała na poszerzeniu i wzmocnieniu istniejącej

nawierzchni bitumicznej, budowie ciągów pieszych i pieszo-rowerowych, przebudowie zjazdów gospodarczych, przebudowie skrzyżowania z drogą powiatową nr 1616B oraz udrożnieniu istniejących rowów przydrożnych wraz z przepustami pod zjazdami, przebudowie hydrantu oraz robotach towarzyszących.

Z kolei remont drogi powiatowej nr 1628B w miejscowości Kutowa to koszt 704 624,86 zł, z czego uzyskane dofinansowanie na poziomie 50% z Funduszu Dróg Samorządowych to 331 510,76 zł; wkład własny Powiatu Hajnowskiego wyniósł 186 557,05 zł, a drugie tyle dołożyła gmina Narew, która wsparła inwestycję. Zakres remontu obejmował wzmocnienie istniejącej nawierzchni bitumicznej, odtworzenie zjazdów gospodarczych i na drogi boczne oraz odtworzenie pobocza na długości 650 mb. W efekcie fragment drogi w miejscowości Kutowa wygląda zupełnie inaczej niż jeszcze kilka miesięcy temu – dziury na drodze i rozbite pobocza to już przeszłość. Inwestycja poprawi komfort jazdy oraz bezpieczeństwo ruchu drogowego (ręka do góry, kto nie zdecydował się na jazdę środkiem drogi, byleby tylko uniknąć dziurawych turbulencji :)). *Chcemy dążyć do zapewnienia mieszkańcom dróg dojazdowych, stąd mając na uwadze płynność ruchu także w wymiarze ponadregionalnym zdecydowaliśmy się aplikować o fundusze na remont drogi w miejscowości Kutowa – która do 2020 r. posłuży jako objazd przebudowywanej drogi wojewódzkiej w kierunku Białegostoku*

Cd. str. 4

Powiat Hajnowski parterem w kolejnym projekcie – tym razem edukacyjnym

Przyrodnicze skarby ponad granicami

Powiat Hajnowski przystępuje do realizacji kolejnego projektu – tym razem w roli partnera. „Przyrodnicze skarby ponad granicami” to nowy projekt edukacyjny realizowany w ramach „Programu Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020” przez Białowiecki Park Narodowy oraz partnerów: po stronie polskiej – II LO z DNJB w Hajnówce oraz Starostwo Powiatowe w Hajnówce, po stronie białoruskiej: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Pińsk, Szkołę Średnią Nr 3 w Pińsku oraz Rezerwat Przyrody Obwodu Brzeskiego.

O co w tym chodzi?

Główne cele projektu

Projekt zakłada realizację zadań z zakresu etnobotaniki, ochrony przyrody a także promocji dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego po obu stronach granicy Puszczy Białowieskiej. Ideą projektu jest uświadomienie uczestnikom, jak ważna w życiu człowieka jest przyroda, oddziaływająca nie tylko na warunki środowiskowe, w których żyjemy ale również na kulturę. Z ogromnego bogactwa puszczańskich bioróżnorodności jako przykład takiego oddziaływa-

nia wybrano rośliny zielarskie. Świadomość symbiozy kultury i przyrody, nierozłączności tych elementów ma wzmocnić poczucie odpowiedzialności za ochronę środowiska – za sprawą realizacji palety działań przewidzianych w projekcie. Jednocześnie przedsięwzięcie stanowi próbę zaniechania procesu zaniku tradycji ludowych związanych z rodzimymi roślinami poprzez ich dokumentowanie oraz budowę więzi międzypokoleniowych – bo wiedza o roślinach umiera wraz kolejnymi pokoleniami mieszkańców, ocalić ją od zapomnienia może tylko budowa pomostu międzypokoleniowego. Tym pomostem jest niejako projekt – a zakres działań, mających urzeczywistnić wszystkie powyższe idee jest bardzo rozbudowany, angażuje wszystkich beneficjentów, szczególnie młodzież i nauczycieli po obu stronach granicy.

Krok po kroku...

Opis czynności w projekcie

Na początek – zdobycie wiedzy. W ramach przedsięwzięcia uczniowie z obu szkół pod okiem nauczycieli – liderów (oczywiście

Cd. str. 3

„Bo dostępność zaczyna się od drugiego człowieka...”. Kilka słów o dostępności.

Zagadnienie „dostępności” coraz częściej pojawia się w przestrzeni publicznej. Stało się to przede wszystkim za sprawą pojawienia się dwóch kluczowych dokumentów regulujących kwestie związane z osobami o szczególnych potrzebach tj. osoby niepełnosprawne, niewidome, starsze, rodzice z dziećmi. Jakość ich funkcjonowania w świecie zależy od warunków, jakie zapewnia im system. W tym przypadku mowa przede wszystkim o barierach architektonicznych, komunikacyjnych, informacyjnych a także cyfrowych.

Weszła ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Określa ona minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie:

- dostępności architektonicznej,
- dostępności komunikacyjno-informacyjnej,
- dostępności cyfrowej.

Wskazuje ona także na obowiązki podmiotów (m.in. samorządów), mające na celu wypełnianie zapisów ustawy. Należą do nich m.in. raport o stanie dostępności osobom ze szczególnymi

potrzebami w danym podmiocie (przygotowywany co 4 lata do 31 marca), powołanie w jednostce koordynatora ds. dostępności (od 30 września 2020 r.). Uzupełnieniem niniejszej ustawy są przepisy zawarte w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Na lata 2018-2025 opracowano rządowy Program Dostępność PLUS. Jego celem jest zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczegó-

nych potrzebach. Koncentruje się na dostosowaniu przestrzeni publicznej, architektury, transportu i produktów do wymagań wszystkich obywateli.

Więcej na: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-europejskie-bez-barrier/dostepnosc-plus/>.

Odpowiedzią na wskazaną powyżej kwestię w Mieście Hajnówka jest realizacja projektu pn. „Hajnówka Dostępna - program dostępności miasta w sferach kultury i turystyki inspirowany rozwiązaniami włoskimi z miasta Matera” w partnerstwie z Ośrodkiem

Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku, Hajnowskim Domem Kultury, Miejską Biblioteką Publiczną im. dr. T. Rakowieckiego, Stowarzyszeniem Kulturalnym Pocztówka, partnerem ponadnarodowym: Pro Loco Matera (Włochy). Projekt jest dofinansowany w ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój Oś priorytetowa IV, działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa. Okres realizacji: 1 grudnia 2019 r. do 31 maja 2020 r. Szczegółowe informacje o projekcie w artykule poniżej i na stronie www.hajnówka.pl.

Emilia Korolczuk

Tytuł projektu: „Hajnówka dostępna - program dostępności miasta w sferach kultury i turystyki inspirowany rozwiązaniami włoskimi z miasta Matera”

Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w partnerstwie z:

- Gminą Miejską Hajnówka
- Miejską Biblioteką Publiczną im. Tadeusza Rakowieckiego w Hajnówce
- Hajnowskim Domem Kultury
- Stowarzyszeniem Kulturalnym Pocztówka
- partnerem ponadnarodowym: Pro Loco Matera (Włochy),

od 1 grudnia 2019 r. realizuje projekt „Hajnówka dostępna - program dostępności miasta w sferach kultury i turystyki inspirowany rozwiązaniami włoskimi z miasta Matera” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Projekt zakłada poprawę funkcjonowania Miasta Hajnówka w obszarze dostępności dla osób o szczególnych potrzebach poprzez wypracowanie i wdrożenie nowego standardu świadczenia usług wraz

ze zmianami w przestrzeni publicznej w obszarze kultury i turystyki we współpracy z partnerem włoskim. Rozwiązanie wypracowywane przez międzysektorową Grupę Inicjatywną z partnerem ponadnarodowym, będzie wdrażane przy szerokiej współpracy partnerów lokalnych.

Nowe rozwiązanie ujęte w Programie Dostępna Hajnówka Kultura i Turystyka, będzie składać się z następujących komponentów:

- modelowy audyt dostępności dla osób o specyficznych potrzebach obiektów kultury i związanych z turystyką
- standard świadczenia usług kulturalnych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach
- standard świadczenia usług turystycznych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach, uwzględniający uniwersalne projektowanie w przestrzeni
- standard dostępności urzędu, w tym obsługi klientów dostosowa-

ny do potrzeb osób o szczególnych potrzebach w Hajnówce

Program będzie realizował cele rządowego programu Dostępność + i będzie zgodny z Lokalnym Programem Rewitalizacji. Realizatorom projektu zależy na wypracowaniu rozwiązań, które:

- wprowadzą nowe rozwiązania na terenie miasta Hajnówka w obszarze dostępności kultury i turystyki dla osób o specyficznych potrzebach
- będą bazowały na trwałej, systematycznej współpracy sektora publicznego i społecznego
- będą dążyły do realizacji usług publicznych z uwzględnieniem uniwersalnego projektowania i specyficznych potrzeb odbiorców o utrudnionym dostępie
- uwzględnią lokalny potencjał oraz zasoby kulturowe
- uwzględnią rozwiązania w sferze dostępności fizycznej oraz zmysłowej (słuch, wzrok, dotyk, za-

pach) na przykładzie rozwiązań w mieście Matera

• będą możliwe do implementacji w innych miastach o wielkości do 30 000 mieszkańców.

W celu zdiagnozowania i rozwiązania istniejących problemów w zakresie dostępności zostaną przeprowadzone następujące aktywności:

- określenie deficytów miasta Hajnówka w obszarze dostępności dla różnych grup odbiorców poprzez przeprowadzenie audytu dostępności oraz zaplanowanie konkretnych działań systemowych dotyczących zwiększenia dostępności dla różnicowanych grup odbiorców,
- pogłębienie wiedzy o potrzebach osób o szczególnych potrzebach, w szczególności osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności,

- przygotowanie pracowników do obsługi ww. osób jako klientów urzędu, instytucji kultury, uczestników wydarzeń i turystów,

- przygotowanie pracowników jst, instytucji kultury i innych do tworzenia oferty kierowanej do osób o różnorodnych potrzebach,

- poprawa zdolności komunikacyjnych, w tym związanych z językiem migowym, językiem angielskim (do Hajnówki przyjeżdża wielu turystów a instytucje kultury oraz związane z rozwojem turystyki podmioty np. IT mają często problem z efektywną komunikacją w języku angielskim).

Okres realizacji projektu: od 1 grudnia 2019 roku do 31 maja 2022 roku.

Wartość projektu: 1 916 416,80zł, w tym dofinansowanie z UE: 1 850 416,80zł

Emilia Korolczuk

„Na Jagiellońskim szlaku” – przystanek Hajnówka

12 grudnia 2019r. w Hajnowskim Domu Kultury odbyło się spotkanie zawodników Jagiellonii z miejscowymi fanami. Klub piłkarski reprezentowali: Emil Kamiński – działacz, Kamil Świrydowicz - rzecznik prasowy oraz piłkarze Ivan Runje, Guilherme Haubert Sitya i Aleks Stawas.

Podczas spotkania zawodnicy Jagi odpowiedzieli na wiele pytań zadanych przez hajnowskich kibiców, a także podziękowali za

doping i wsparcie. Dużym zainteresowaniem cieszył się konkurs dla publiczności. Nagrodą były bilety na mecz Jagiellonii z Lechią Gdańsk (15 grudnia 2019r.). Ponadto została przeprowadzona licytacja koszulki podpisanej przez drużynę. Wylicytowane 260 zł zostanie przekazane na rehabilitację 22-letniego Patryka z Hajnówki, który uległ wypadkowi na stadionie w Gliwicach.

Podczas spotkania przedstawiciele Jagiellonii przekazali również

koszulkę dla Burmistrza Miasta Hajnówka. Odebrał ją Janusz Puch – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Hajnówka. Jerzy Sirak dziękując za organizację spotkania przekazał koszulkę z podpisami piłkarzy Jagiellonii Aleksandrowi Bujnowskiemu - prezesowi Puszczy Hajnówka. Następnie koszulka została wystawiona na licytację. Cały dochód przeznaczony zostanie na leczenie Patryka.

Emilia Rynkowska

Sukcesy Pawła Pruszyńskiego w wyciskaniu sztangi leżąc

MISTRZOSTWA EUROPY WPA
W dniach 21-24 Listopada 2019r. w Pabianicach odbyły się Mistrzostwa Europy WPA w Trójboju Siłowym. W zawodach wzięło udział 450 zawodników z 20 krajów Europy, z czego ponad 200 Polaków. Strażak z KP PSP w Hajnówce st. sek. Paweł Pruszyński startował w 3 konkurencjach w wyciskaniu sztangi leżąc. Zdobył 2 srebrne medale w tym jeden w klasyfikacji służb mundurowych (Military/Police/Fire) reprezentując Państwową Straż Pożarną. Dodatkowo uzyskał 1 miejsce w klasyfikacji OPEN do 90 kg BENCH PRESS EQ z wynikiem 200 kg.

PUCHAR ŚWIATA XPC
W dniach 29 listopada – 1 grudnia w Skórcu k/ Siedlec odbył się PUCHAR ŚWIATA XPC w Trójboju Siłowym. W zawodach wzięło udział kilkaset zawodników z 19 krajów. Były to jedyne Europejskie eliminacje do Mistrzostw Świata federacji XPC, które odbędą się podczas największej imprezy sportowej na świecie Arnold Sports Festival w stolicy stanu Ohio w mieście Columbus w Stanach Zjednoczonych organizowanych przez samego Arnolda Schwarzeneggera.

St. sek. Paweł Pruszyński z KP PSP w Hajnówce na mistrzostwa wyjechał ze strażakami z JRG Mię-

dzyszec Podlaski i KP PSP Siemiatycze. Wystartował w 4 kwalifikacjach, z każdej udało mu się wyjść zwycięsko wracając z 4 medalami (1 złoty, 2 srebrne i 1 brązowy) oraz ustanowieniem nowego rekordu Polski federacji XPC w kat. do 90 kg Bench Press EQ z wynikiem 205 kg. W klasyfikacji służb mundurowych Bench Press RAW zajął 2 miejsce.

Serdeczne podziękowania należą się Komendantowi Powiatowemu Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce bryg. mgr inż. Piotrowi Koszczukowi, który zawsze okazuje nieocenione wsparcie w przygotowaniach jak i samym udziale w zawodach.

Przyrodnicze skarby ponad granicami

Cd. ze str. 3
uprzednio przeszkolonych – szkolenia są pierwszym etapem realizacji projektu) wezmą udział w dwóch warsztatach edukacyjnych po polskiej i białoruskiej stronie a także 5dniowym transgranicznym obozie pod hasłem „Żyj mądrze z przyrodą” (trzy dni na Białousi, dwa dni w regionie puszczy Białowieskiej). Podczas wykładów, paneli dyskusyjnych i zajęć w terenie młodzież nabędzie wiedzę z zakresu ochrony przyrody i etnobotaniki. Uczniowie poznają bioróżnorodność florystyczną Puszczy Białowieskiej i Rezerwatu Obwodu Brzeskiego, zagrożenia dla rozwoju roślin oraz sposoby ochrony. Poza wiedzą przyrodniczą, młodzież zapozna się z bogatą tradycją wykorzystywania roślin zielarskich w regionach po obu stronach granicy – temu ma służyć obóz transgraniczny, w ramach którego zaplanowano wizyty m.in. w gospodarstwach agroturystycznych, specjalizujących się w hodowli ziół oraz rezerwach po obu stronach granicy. Szeroki katalog działań przewiduje także organizację spotkań w swoich regionach – z osobami trudniącymi się zbieractwem oraz prowadzącymi uprawy roślin zielarskich, a także przedsiębiorstwami oferującymi produkty na bazie naturalnych ziół. Równolegle uczniowie będą przygotowywać i realizować wywiady z mieszkańcami, poznając w ten sposób bogatą obrzędowość i tradycje z wykorzystaniem roślin – w projekcie zaplanowano 5 takich wyjazdów. Powyższe inicjatywy mają zwrócić uwagę uczniów na problemy zaniechania roślin użytkowych oraz tradycji ludowych, a także na pilną potrzebę

ochrony dziedzictwa przyrodniczo – kulturowego. Projekt ma także swoje „społeczne” plusy – bo młodzież, poza wiedzą, nabędzie także takie umiejętności jak praca w grupie i praca indywidualna: obie oparte na dyscyplinie, staranności i samodzielności w zakresie realizacji, planowania i wdrażania działań.

Kolejny krok to rozpowszechnienie zdobytej wiedzy. Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli przeprowadzą szereg działań w szkole oraz regionach zamieszkania. Przygotują ich do tego spotkania konsultacyjne zaplanowane w ramach projektu w obu szkołach. Konsultacje pomogą utrwalić zebraną wiedzę – podczas dyskusji nt. ochrony przyrody, świadomości ekologicznej, a także ją usystematyzować i skatalogować m.in. w formie zielnika, prezentacji multimedialnych, dekalogu właściwego korzystania z zasobów przyrody a także kulturowej.

Zebrane materiały zostaną szeroko rozpowszechnione: w postaci broszur, ulotek oraz gotowych konspektów zajęć, nieodpłatnie przekazanych do szkół z regionu Puszczy Białowieskiej i Polesia (BY), a także dostępnych do pobrania na stronach partnerskich szkół; w postaci wystawy mobilnej – bannerów i rollapów prezentujących zgromadzoną i usystematyzowaną wiedzę – o treści całościowo wykonanej przez uczniów i nauczycieli z obu szkół. Ekspozycja mobilna prezentować więc będzie zbiory zielnikowe, wydruki roślin zielarskich zagrożonych wyginięciem oraz nazwy miejscowe roślin wykorzystywanych w kulturze i tradycji, przykłady roślin zielarskich z instrukcją hodowli, które można spokojnie

uprawiać samodzielnie, bez konieczności eksploatacji ze środowiska naturalnego. Wystawy po zakończeniu projektu będą dostępne w obiektach Białowieskiego Parku Narodowego i Rezerwatu Przyrody Obwodu Brzeskiego, swym zasięgiem obejmą także turystów i mieszkańców.

Przed wszystkim jednak zebrane materiały posłużą do opracowania merytorycznego wyposażenia Centrum Edukacyjnych w obu szkołach (dwa z II LO z DNJB i jedno w Szkole Średniej Nr 3 w Pińsku). Centra stanowić będą kompendium wiedzy zgromadzonej przez uczniów – będą to miejsca popularyzacji wiedzy o przyrodzie i kulturze obu partnerskich regionów, przygotowane nie tylko na czas trwania projektu – w zamiarze będzie to ekspozycja stała w obu szkołach, służąca kolejnym pokoleniom uczniów. Centra zostaną wyposażone z nowoczesny sprzęt, tym samym wyposażenie II LO wzbogaci się m.in. laptop z oprogramowaniem, projektor, kamerę do mikroskopu, przenośny mikroskop inspekcyjny, wskaźniki laserowe, szklarnię z przyborami ogrodniczymi.

Nowoczesne wyposażenie centrum pozwoli na ciekawe poprowadzenie zajęć edukacyjnych – kolejnego działania w bogatym harmonogramie projektu. Nauczycielom i uczniom przypadnie rola edukatorów – nabytą wiedzę będą rozpowszechniać w swoich społecznościach lokalnych. Na początek w ramach edukacji rówieśniczej – uczniowie wystąpią w roli nauczycieli podczas godzin lekcyjnych ze swoimi kolegami i koleżankami. Z zasobów Centrów skorzystają także uczniowie z innych szkół z partnerskich regio-

nów. Każda ze szkół przeprowadzi 10 takich lekcji, zajęcia będą adresowane do uczniów różnych grup wiekowych. Niekonwencjonalny scenariusz lekcji biologii, daleki od „przynudzania” nad książką w ławce, w sposób ciekawy zaprezentuje tematykę a tym samym wzbudzi zainteresowanie. Ekspozycja stworzona w ramach Centrów będzie mieć charakter stały, posłuży więc kolejnym pokoleniom uczniów. Tym samym wiedza z zakresu kulturotwórczej roli bioróżnorodności biologicznej w partnerskich regionach obejmie kolejne roczniki.

Realizację projektu zwińczy organizacja Transgranicznego Festiwalu „Przyrodnicza skarbnica ponad granicami”. To otwarte wydarzenie edukacyjne będzie miało miejsce w Białowieskim Parku Narodowym, będzie adresowane do społeczności lokalnej, placówek oświatowych, instytucji, turystów. Jako że projekt jeszcze stoi w realizacyjnych ciuglach, nie chcemy za dużo zdradzać – dopowiemy jedynie, że jeśli chcecie poznać PRZYRODNICZE SKARBY PONAD GRANICAMI, ich miejsce w lokalnej kulturze i obrzędowości, a także zdobyć wiedzę nt. dobrych praktyk sprzyjających ochronie środowiska i zasobów naturalnych Puszczy Białowieskiej po obu stronach granicy – śledźcie stronę powiatu hajnowskiego oraz II LO z DNJB. Będziemy systematycznie informować o postępach z realizacji kolejnych przedsięwzięć w ramach projektu.

Przedsięwzięcie potrwa 12 miesięcy, wartość projektu to 66 768,00 euro, w tym dofinansowanie: 59 557,12. Po stronie polskiej wkład własny w projekcie zapewnia

Białowieski Park Narodowy – beneficjent główny.

Rolą Starostwa Powiatowego w Hajnówce będzie realizacja procedur związanych z zakupem materiałów, usług i sprzętu na rzecz realizacji projektu (ze środków pochodzących z funduszy unijnych), a w porozumieniu z innymi partnerami – bieżąca koordynacja nad projektem (poprzez udział w spotkaniach roboczych).

Katarzyna Miszczuk

Post scriptum:

Lista projektów, jakie będą realizowane na terenie Powiatu Hajnowskiego w ramach Programu Polska - Białoruś - Ukraina 2014-2020 wraz z dofinansowaniem:

1. Powiat Hajnowski – „Transgraniczne dziedzictwo Puszczy Białowieskiej”: wartość dofinansowania 59 560,00 euro
2. Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska – „Rzemieślnicze tradycje na pograniczu polsko-białoruskim” : wartość dofinansowania 60 000,00 euro
3. Miejska Biblioteka Publiczna w Hajnówce – „Spotkanie i szacunek - dziedzictwo historyczne, literackie i kulturowe dla promocji miast transgranicznych Hajnówka – Słonim”: wartość dofinansowania 53 500,00 euro
4. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Hajnówce – „Transgraniczne tradycje weselne w kontekście historycznego i współczesnego przekazu dla młodego pokolenia”, wartość dofinansowania 50 310,00 euro
5. Białowieski Park Narodowy – „Przyrodnicze skarby ponad granicami” - 59 968,00 euro.

Erasmus+ w I LO w Hajnówce

Partnerstwo ponad granicami

„Polak” potrafi! – dzięki zaangażowaniu dyrekcji i nauczycieli, uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Hajnówce poznają inne kraje, podszlifują język angielski oraz poszerzą swoją wiedzę z zakresu ekologii, ekonomii i przyrody. Szkoła po raz czwarty przystępuje do realizacji programu Erasmus+ - z początkiem listopada 2019 r. w LO realizowany jest projekt „Równowaga między ekologią a ekonomią - globalne wyzwanie” („Balancing Ecology and Economy - A Global Challenge”). Międzynarodowymi partnerami w projekcie są szkoły z Niemiec, Holandii, Danii, Hiszpanii i Rumunii. W ramach projektu odbędzie się pięć spotkań roboczych, w których udział wezmą uczniowie i nauczyciele z wszystkich państw partnerskich. Pierwsze warsztaty odbyły się na początku grudnia 2019 r. w Ede, w Holandii. Następnie uczniowie wraz opiekunami wyjadą do Danii i Hiszpanii. **Gospodarzami czwartego spotkania będzie z kolei I LO w Hajnówce**, a na podsumowanie projektu nasi uczniowie pojadą do Niemiec. Ostateczny raport z projektu zostanie napisany podczas spotkania nauczycieli w Rumunii.

W trakcie spotkań uczniowie

zastanowią się nad rolą przyrody w życiu człowieka, podejmą się próby zdefiniowania konfliktów interesów pomiędzy potrzebami ekonomicznymi człowieka a potrzebami przyrody – uwzględniając uwarunkowania regionu pochodzenia oraz w kontekście globalnych przemian; zastanowią się nad pomysłami na ich rozwiązanie oraz spróbują odnaleźć równowagę między tymi dwoma światami. Zdobytą wiedzę oraz wynikami swoich prac partnerzy projektu będą się dzielić na forum społeczności lokalnych – za pośrednictwem portali społecznościowych oraz strony internetowej stworzonej na potrzeby projektu. Ponadto efekty prac zostaną zaprezentowane w postaci plakatów, prezentacji, filmów, fotoreportaży, ulotek; przewidziano także opracowanie dwóch publikacji.

Udział w projekcie Erasmus+ to unikatowa okazja do podszlifowania języka, poszerzenia wiedzy, poznania kultury innych krajów, a także szansa na zawarcie przyjaźni – a wszystko to za darmo. Wszelkie wydatki związane z pobytem pokrywane są bowiem z funduszy europejskich. To także lekcja samodzielności i trening możliwości adaptacyjnych – podczas wyjazdów na spotkania robo-

cze uczniowie zamieszkają u rodzin rówieśników z krajów partnerskich, które otoczą ich opieką i pomogą poznać realia życia codziennego danego kraju. Ponadto młodzież będzie aktywnie uczestniczyć w życiu odwiezanej szkoły, a w czasie wolnym – pozna historię, kulturę i atrakcje turystyczne odwiedzanych regionów poprzez udział w ciekawych zajęciach i wyjazdach integracyjnych.

I LO dba o wszechstronny rozwój uczniów – otwiera ich na świat, umożliwia zdobywanie nowych, praktycznych umiejętności oraz wiedzy. Program Erasmus+ idealnie wpisuje się w tę misję - realizacja projektu to cenna lekcja życia, praktyczna nauka języka i możliwość poszerzenia horyzontów myślowych. To także niezapomniane wrażenia i wspomnienia na całe życie. Przedsięwzięcie potrwa do października 2021, jego wartość to 23.414 euro. Dofinansowanie otrzymano w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+ na lata 2014 - 2020, prowadzonego przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. Więcej informacji szukacie na stronie <https://zsohajnowka.pl/oraz> www Urzędu: będziemy systematycznie informować o postępach naszych uczniów!

Katarzyna Miszczuk

Doświadczenie w parze z wiedzą

Zespół Szkół Zawodowych w Hajnówce stawia na nowoczesny model nauczania, kompleksowo przygotowując uczniów do życia zawodowego.

Płatne staże, kursy podnoszące kwalifikacje, zagraniczne wyjazdy – szkoła inwestuje w doświadczenie ucznia

Pierwszy plus nauki w ZSZ to bogata oferta edukacyjna szkoły, odpowiadająca realiom rynku pracy. Drugi – to możliwość uzupełnienia CV już na etapie nauki w szkole. Od 2000 r. w szkoły funkcjonuje Centrum Kształcenia Zawodowego. W dobrze przygotowanych salach uczniowie poznają praktyczne tajniki wybranego zawodu oraz są przygotowani do zdawania egzaminów zawodowych w poszczególnych kwalifikacjach. To w Centrum podczas praktyk uczniowie z Technikum Żywności eksperymentują ze swoimi przepisami, przyszli mechanicy kładą swoje pierwsze spawy, dokonują obórki frezarskiej i tokarskiej, a budowlańcy poznają nowe technologie i techniki wykonywania prac budowlanych. Choć praktyczna nauka zawodu to część podstawy programowej, szkoła w przygoto-

waniu swoich uczniów wychodzi daleko poza ustawiczne kształcenie. Szkoła realizuje kilka kluczowych projektów: „Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Zawodowych w Hajnówce poprzez realizację Kompleksowego Programu Rozwoju Szkoły” – uczniowie uczestniczą w kursach zawodowych (np. spawacza, obsługi żurawi budowlanych, obsługi wózków jezdniowych), dodatkowych zajęciach przedmiotowych, ponadto szkoła zakupiła nowoczesny sprzęt – dwie obrabiarki CNC: tokarkę uniwersalną oraz frezarkę uniwersalną do metalu. W ramach projektu z możliwości zdobycia dodatkowych kwalifikacji skorzystało dotąd 123 uczniów, docelowo w projekcie udział weźmie 160 uczestników. Kolejna inicjatywa to „Szkoła otwarta na Europę” - już w marcu 2020 r. kolejni uczniowie z technikum budowlanego i mechanicznego pojadą do Niemiec na płatne kursy doszkalające. Organizacja praktyk w Niemczech to wieloletnia tradycja szkoły.

Więcej na temat możliwości, jakie szkoła oferuje uczniom w pełnym artykule dostępnym na stronie www.powiat.hajnowka.pl, zakładka „Oświata”.

Katarzyna Miszczuk

„Żegnaj piątko”

12 grudnia w Domu Nauczyciela w Hajnówce odbyło się spotkanie z Leonardem Kulwanowskim, autorem książki „Żegnaj piątko”. Wydawcą tej publikacji jest Urząd Miasta Hajnówka, a wieczór autorski odbył się pod patronatem Miejskiej Biblioteki Publicznej, która wspiera autora w promowaniu publikacji.

Wydarzenie to przyciągnęło wielu znanych gości, obecni byli m.in. burmistrz Hajnówki Jerzy Sirak, dyrektor Hajnowskiego Domu Kultury Rościszaw Kuncewicz, dyrektor Parku Wodnego Mirosław Chilimoniuk, Dyrektor OSiR – u Mirosław Awksentiuk oraz liczne grono nauczycieli ze Szkoły Podstawowej nr 5 i nie tylko. Na spotkanie przybyli również absolwenci „piątki” oraz czytelnicy biblioteki.

Gości powitała dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej pani Maria Skwarczyńska, która przedstawiła sylwetkę autora i powiedziała kilka słów o książce.

Autor to emerytowany nauczyciel, długoletni dyrektor szkoły (1965-1991) i działacz społeczny (m.in. kurator II wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim). Za działalność społeczną oraz efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej wyróżniony Nagrodą Ministra Oświaty i Wychowania II Stopnia i Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Był Przewodniczącym Rady Miasta w latach 2006-2010. Prywatnie jest pasjonatem piłki siatkowej, wieloletnim kapitanem zespołu „Kolorowi” Hajnówka, propagatorem czynnego życia sportowo-rekreacyjnego na emeryturze oraz inicjatorem powstania Uniwersytetu III Wieku w Hajnówce.

Publikacja jest monografią nie istniejącej już Szkoły Podstawowej nr 5 w Hajnówce, w której autor opisał nie tylko suche fakty z życia szkoły, ale również ludzi, którzy tę szkołę tworzyli. Autor podkreślił, że książka to sentymentalna podróż w przeszłość. Wspominał wspaniałą atmosferę panującą w szkole, serdecznych i otwartych ludzi.

W historii szkoły były też trudne momenty. W pierwszym okresie funkcjonowania (tj. 1959-1970) szkoła miała bardzo skromne warunki lokalowe - zajęcia dydaktyczno-wychowawcze odbywały się w budynku I Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Wyzwolenia oraz przy ul. Warszawskiej. Dopiero w 1970 roku szkoła otrzymała budynek po szkole nr 1. Szkoła była bardzo przepiękna - oddziały liczyły nawet 48 uczniów.

Autor na spotkaniu wspominał kolejnych kierowników i dyrektorów szkoły, m.in.: E. Jańczuka, J. Kirchner, A. Downarowicza oraz M. Fedoruk. Zaprezentował również portre-

ty tychże osób, narysowane przez znanego hajnowskiego malarza Piotra Gagana, który również jest absolwentem Szkoły Podstawowej nr 5.

Pan Kulwanowski przytoczył różne anegdoty z życia szkoły, np. o ucieczce uczniów przez okna sali lekcyjnej, gdy ustawiano czołg na pobliskim skwerze.

Pani Maria Skwarczyńska wspomniała czas, gdy zaczynała pracę zawodową jako młody nauczyciel chemii w szkole nr 5 i zapadły jej w pamięć skrzypiące schody prowadzące do pracowni biologicznej i fizyczno-chemicznej. Przy tym wspomnieniu niejednemu z obecnych gości zakręciła się w oku łza wzruszenia, ponieważ właśnie te schody i pracownie zlokalizowane na poddaszu to najbardziej charakterystyczna cecha naszej poczciwej „piątki”.

Burmistrz Hajnówki pan Jerzy Sirak, podziękował autorowi za trud jaki włożył w opisanie dziejów szkoły nr 5 i podkreślił, że cieszy się z każdej książki, w której opisany jest kawałek historii Hajnówki. Książka „Żegnaj piątko” ma szczególne znaczenie dla tych, którzy swoje losy związali z tą szkołą i jest to niezwykła pamiątka.

Na zakończenie spotkania głos zabrali goście. Pani Irena Jurczuk, emerytowana nauczycielka matematyki z „piątki”, wspominała ogromne zaangażowanie rodziców w remont sali matematycznej.

Z kolei pani Alla Gryc, emerytowana dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej, w ciepłych słowach opowiedziała o czasach, gdy jej dzieci uczęszczały do szkoły nr 5.

Również pan Zbigniew Budzyński, który zaprojektował okładkę książki, wspominał czasy kiedy jego syn był uczniem „piątki”.

Na zakończenie autor przekazał zebrałym gościom niezwykle cenną myśl, zapożyczoną od Philipa Wylie:

„Nie zastanawiaj się zbyt długo, w jaki sposób ludzie organizują swoje życie, jakie kierują nimi cele, religie, ideologie – żyj w zgodzie z przepisami prawa tak, aby tobie było dobrze z ludźmi, a ludziom żyło się dobrze z Tobą. Marząc o sukcesach, przez całe życie pamiętaj, że to drabina po której nie można wspiąć się trzymając ręce w kieszeniach”.

Po spotkaniu można było zakupić książkę i otrzymać autograf autora oraz przy kawie i ciastkach powspominać szkolne czasy.

Książkę „Żegnaj piątko” można nabyć w Domu Nauczyciela przy ul. Marsz. J. Piłsudskiego 6.

Tekst: Maria Zalewska
Zdjęcia: Alicja Karczewska

Prace na drogach powiatowych

Cd. ze str. 1

– mówi Starosta Andrzej Skiepkó.

A od 2020 r. pełną parą rusza rozbudowa ulicy Pałacowej w Białowieży (droga powiatowa nr 1649B) – to trzecia inwestycja, jaka zostanie zrealizowana w ramach Programu Funduszu Dróg Samorządowych, a zarazem największa ze wszystkich trzech przedsięwzięć, na jakie udało się pozyskać fundusze w 2019 r. Całkowita wartość inwestycji zamknie się w kwocie 6 365 838, 29 zł, z czego 3 119 006,37 zł to dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych, pozostałą część po 1 623 415, 96 zł pokryją Powiat Hajnowski i gmina Białowieża. Zakres inwestycji obejmuje kompleksową rozbudowę drogi na długości 1040,0 m., w tym budowę nowej konstrukcji jezdnii i kanalizacji deszczowej, budowę nowych i przebudowę istniejących chodników oraz zjazdów do nieruchomości, budowę ścieżki rowerowej, przebudowę zatoki autobusowej, budowę oświetlenia chodnika oraz przejść dla pieszych, a także niezbędne przebudowy kolizji energetycznych i telekomunikacyjnych. *Ulica Pałacowa w Białowieży to nasz priorytet na 2020 r. – to główna ulica miejscowości rokrocznie odwiedzanej przez tysiące turystów, będąca wizytówką turystyczną regionu, stąd o konieczności rozbudowy odcinka tej drogi nie trzeba nikogo przekonywać. Jest to zarazem pracochłonna inwestycja – zarówno pod względem finansowym oraz ilościowym, jeśli chodzi o planowane zadania w ramach tej inwestycji – podkreśla Dyrektor Zarządu Dróg w Hajnówce Mikołaj Janowski.*

Zrealizowany plan inwestycji drogowych to wynik ścisłej współpracy z samorządami gminnymi: *Gdy otrzymaliśmy sygnał o uruchomieniu naboru w ramach Funduszu Dróg Samorządowych, zabiegałem o spotkanie z przedstawicielami samorządów gminnych celem opracowania mapy potrzeb. Wspólnie z Wójtami oraz Dyrektorem Zarządu Dróg, Panem Mikołajem Janowskim, dokonaliśmy przeglądu stanu dróg powiatowych. Miernikiem wspólnej pracy na rzecz poprawy zaplecza infrastrukturalnego jest 7,5 mln zł, które w 2019 r. trafiło do gmin i Powiatu Hajnowskiego z Funduszu Dróg Samorządowych. W ramach tego 3,5 mln zł pozyskaliśmy do budżetu powiatu – to suma trzech inwestycji na drogach powiatowych w gminach Czyże, Białowieża i Narew. Jestem wdzięczny wójtom za finansowe wsparcie naszych działań oraz pracownikom Zarządu Dróg Powiatowych, w szczególności Panu Dyrektorowi Mikołajowi Janowskiemu za wsparcie w inicjowaniu działań i nadzór nad realizacją inwestycji – kontynuuje Starosta Andrzej Skiepkó.*

Bieżące utrzymanie dróg – mikroinwestycje o dużym znaczeniu

Inwestycje drogowe – choć ważne dla rozwoju regionu, nie są jedynymi działaniami, jakie realizuje samorząd w zakresie infrastruktury technicznej. Istotnym zadaniem jest bieżące utrzymanie dróg powiatowych, do realizacji którego powołano Zarząd Dróg Powiatowych – jednostkę budżetową samorządu. Działania ZDP skupiają się na utrzymaniu dróg powiatowych w należytym stanie technicznym, zapewniającym bezpieczny przejazd. W ramach bieżącego utrzymania dróg Zarząd Dróg Powiatowych realizuje obszerny katalog zadań polegających m.in. na: regeneracji nawierzchni bitumicznych, uzupełnianiu ubytków w nawierzchniach, remontów cząstkowych nawierzchni bitumicznych, profilowaniu dróg o nawierzchni żwirowej, likwidacji wyrw

przy przepustach w poboczach dróg i likwidacji zakrzaczenia pasów drogowych. Ponadto ZDP czuwa nad prawidłowym oznakowaniem dróg, utrzymaniem oraz usuwaniem drzew rosnących w pasie drogowym, zagrażających bezpieczeństwu ruchu, a także oczyszczaniem i remontem przepustów oraz studzienek ściękowych. Na tym nie koniec – Zarząd realizuje zadania administracyjne związane z wydawaniem decyzji i pozwoleń na realizację inwestycji na drogach powiatowych, przeprowadza kontrolę stanu dróg i mostów oraz wykonuje szereg prac interwencyjnych na drogach powiatowych. Choć te codzienne zadania ZDP nie mają tak wielkiego rozmachu, co duże inwestycje drogowe, przez co wydawać się mogą niemal niezauważalne – dla każdego z nas, uczestnika ruchu drogowego, mają olbrzymie znaczenie. Każda „załatana” dziura, odpowiednio umiejscowione znaki czy systematyczne obkasanie i odkrzaczanie poboczy – te wszystkie, z pozoru drobne, interwencje decydują o bezpieczeństwie ruchu drogowego na co dzień oraz o utrzymaniu dróg w prawidłowym standardzie. W celu podniesienia standardu usług świadczonych przez Zarząd Dróg Powiatowych, w miarę możliwości finansowych z budżetu powiatu wydatkowane są środki na zakup niezbędnego sprzętu. W 2019 r. z budżetu powiatu hajnowskiego zakupiono nowy ciągnik oraz sprzęt tj. ładowacz czołowy, dwie kosiarki oraz dwa pługi do odśnieżania, o łącznej wartości 283.080,00 zł.

W ramach bieżącego utrzymania dróg samorząd powiatu hajnowskiego stawia na współpracę z gminami. W wyniku zawartych porozumień: z gminą Narewka, gminą Czyże i gminą miejską w Kleszczelach wspólnym finansowym wysiłkiem w 2019 r. dokonano modernizacji wybranych odcinków dróg powiatowych: 1646B Olchówka – Siemianówka (wartość inwestycji: 57 716,70 zł, z czego dotacja z budżetu gminy to: 20 000 tys. zł, pozostałe środki pochodzą z budżetu powiatu), 1616B Czyże (wartość inwestycji: 16 416,81 zł, z czego dotacja z budżetu gminy to: 10 000 tys. zł, pozostałe środki pochodzą z budżetu powiatu), 1748B Suchowolce – Saki – Toporki (wartość inwestycji: 58 161, 66 zł, z czego dotacja z budżetu gminy to: 40 000 tys. zł, pozostałe środki pochodzą z budżetu powiatu). *Model współpracy oparty na partycypacji kosztów to rozwiązanie korzystne dla obu stron – pozwala efektywniej i więcej zrobić, niż zakłada wyjściowy plan wydatków inwestycyjnych, a jednocześnie uniknąć znaczących obciążeń finansowych budżetu. Razem można zrobić więcej, ponadto przyświeca nam ten sam cel – zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej. Bieżące utrzymanie dróg to ważne działanie inwestycyjne – stan dróg powiatowych, jaki zastaliśmy w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji oraz potrzeby, jakie zgłaszają mieszkańcy wskazują, że to na tym zadaniu będziemy musieli skoncentrować się w nadchodzącej przyszłości – tłumaczy Starosta Hajnowski Andrzej Skiepkó.*

Powiat Hajnowski sprawuje nadzór nad 81 drogami o statusie powiatowych. To ponad 476,471 km dróg. Sieć dróg powiatowych, stanowiących uzupełnienie wojewódzkiej i krajowej sieci dróg, wpływa decydująco na spójność przestrzenną i rozwój regionu – drogi stanowią bowiem podstawową obsługę komunikacyjną w codziennym funkcjonowaniu człowieka.

O wszelkich działaniach inwestycyjnych, realizowanych na drogach powiatowych będziemy systematycznie informować.

Katarzyna Miszczuk

